

ת"פ 4145/09/20 - מדינת ישראל נגד מוחמד צלאח

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 4145-09-20 מדינת ישראל נ' צלאח(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד צלאח (עציר)

הנאשם בשם המאשימה: עו"ד יוסף בן יהונתן
בשם הנאשם: עו"ד אמיר נבון, נועם אשחר וטל שובל.

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתב האישום, בביצוע עבירת **אינומים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק).

2. החלק הכללי של כתב האישום המתוקן הוקדש רובו ככולו להצגת המתלונן אורן ראובן (להלן: המתלונן), אב ל-3 ילדים, שבתקופה הרלוונטית שימש כקצין המודיעין של בית הסוהר "מעשיהו" (להלן: בית הסוהר). במסגרת תפקידו היה המתלונן אחראי על כל תחום המודיעין בבית הסוהר. בין היתר היה המתלונן אמון גם על שמירת הביטחון בבית הסוהר, כאשר תחום אחריותו כקצין מודיעין נפרש על פני שמונה אגפים. מתוקף תפקידו, נמצא המתלונן בציר המרכזי של קבלת ההחלטות בבית הסוהר ונדרש להמליץ על קבלת החלטות אשר לעיתים יש בהן כדי לגרום אי נוחות לאסירים. כתוצאה מכך, באו לא פעם אסירים שחשו פגועים מהחלטות שקיבל בטרניה למתלונן על כך שפגע בהם על רקע אישי.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.8.2020 בשעה 20:07 איים הנאשם על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופם של ילדיו, בכך ששלח לטלפון הנייד של המתלונן באמצעות יישומן וואטסאפ, סרטון וידאו, שצולם בחצר ביתו של הנאשם, ובו נראית יד אוחזת באקדח ומהאקדח מתבצע ירי של שמונה כדורים לעבר משטח לבן המונח על הקרקע. מיד לאחר שליחת הסרטון, שלח הנאשם למתלונן הודעת טקסט בה נרשם "**זכור שיש לך ילדים**".

3. מעבר לתיקון כתב האישום, הגיעו הצדדים להסכמה נוספת במסגרת ההסדר הדיוני, לפיה תעתור המאשימה לעונש ראוי של 12 חודשי מאסר בפועל, ואילו הנאשם יטען לעונש באופן חופשי.

ראיות וטענות הצדדים לעונש

4. ב"כ המאשימה עמד על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל חומרת מעשיו, בהדגישו את מיהות המתלונן, העובדה שהאיום הומחש באמצעות סרטון שצולם בחצר ביתו של הנאשם ואשר כלל שימוש באקדח, כאשר האיום הופנה כלפי ילדיו של המתלונן. בשל הנסיבות המחמירות, "התעוזה והאכזריות", כלשונו, הטמונה במעשים, עתר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם ענישה הולם הנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר. התובע ביקש להעביר מסר מרתיע כלפי עבריינים פוטנציאליים כי מי שיפגין התנהגות אלימה או מאיימת כלפי עובדי ציבור ובכלל זה סוהרים, יענש ביד קשה. אשר לעונש בתוך המתחם, עתר התובע להשית על הנאשם עונש בן 12 חודשים בהתחשב בעברו הנקי, בהודאתו ובחיסכון בזמן שיפוטי, זאת לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

5. מנגד, טען ב"כ הנאשם כי המתחם אותו ביקשה המאשימה לקבוע מוגזם בחומרתו, ובהתאמה גם העונש ההולם. לדידו, מתחם הענישה בנסיבות המקרה נע בין מאסר קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר. כעונש הולם ביקש להסתפק בעונש מאסר כמניין הימים בהם שהה הנאשם במעצר, החל מחודש ספטמבר 2020. טענה מרכזית בטיעוני הסנגור הייתה להעדר קשר סיבתי בכתב האישום בין שליחת הסרטון המאיים למתלונן לבין היותו קצין שב"ס. לדבריו, בהיעדר פירוט בכתב האישום אשר למודעות הנאשם לכך שהוא שולח סרטון לקצין שב"ס דווקא בשל היותו קצין שב"ס, לא ניתן לקבוע שמתקיימת נסיבה מחמירה של איומים על עובד ציבור. בעניין זה הפנה הסנגור לסעיף 34 לחוק, לפיו במצב של עמימות יוכרע הדין לפי הפירוש המקל עם הנאשם. עוד נטען כי אין משמעות לכך שהסרטון צולם בחצר ביתו של הנאשם, בהינתן שלא נתפס אקדח ולא יוחסו לו עבירות בנשק, לאחר שלא נמצאו ראיות לכך.

אשר לעונש בתוך המתחם, עמד הסנגור על החרטה שהביע הנאשם על מעשיו, וכן על נסיבותיו האישיות - אדם ללא עבר פלילי אשר כל חייו עבד בעבודות כפיים, נשוי ואב לפעוטה שנולדה עם גידול מתחת לעין. עוד ציין הסנגור כי הנאשם "משלם מחיר יקר וקיצוני יותר משאחרים משלמים בגין אותם מעשים חמורים", תוך שכיוון לכך שהנאשם היה נתון בהפרדה בבית המעצר ממועד מעצרו ועד חודש מרץ השנה וייתכן כי עד היום, אולם לא ניתנה לכך תשובה חד משמעית. לדבריו, משך תקופה ארוכה לא יכול היה הנאשם לדבר עם איש ואף לא קיבל עדכון ביחס לבתו, גם לאחר שעברה ניתוח בזמן שהותו במעצר.

6. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה, הודה שעשה "טעות גדולה" עליה הוא מצר, והבטיח "אני לא אעשה את זה עוד ולא רציתי לעשות את זה". לדברי הנאשם, הוא שילם מעל ומעבר על מעשיו והוסיף בבכי שאשתו ובתו ממתנות לשובו, וכך גם אביו, בפניו הוא מתבייש להסתכל. הנאשם תיאר את הקושי שהיה מנת חלקו במהלך תקופת המעצר, כאשר לדבריו במשך כשישה חודשים לא דיבר עם אדם כלשהו, לא ידע מה קורה סביבו, היה מנותק מהעולם החיצון, ובתוך כך לא יכול היה לדעת מה מצבה של בתו.

מתחם העונש ההולם

7. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. במעשיו פגע הנאשם בשני ערכים מוגנים מרכזיים: הזכות לכבוד ולחיים בבטחה ובשלווה, ושמירה על תפקוד תקין של השירות הציבורי.

ב"כ הנאשם, שהיה ער להיבטים המחמירים המתקיימים במקרים בהם הופנה האיום כלפי עובדי ציבור, ייחד כאמור חלק נכבד מדבריו לטענה שלא ניתן לקבוע כי הסרטון המאיים נשלח למתלונן על רקע תפקידו כקצין שב"ס. טענה זו אין בידי לקבל, זאת בשלם לב לפירוט הנרחב בכתב האישום בקשר לתפקידו של המתלונן, בו הודה הנאשם כחלק מעובדות כתב האישום המתוקן, ואשר נועד לקשור בין היות המתלונן קצין שב"ס לבין מעשה האיום. שליחת הסרטון המאיים לא נעשתה אפוא בחלל ריק, הגם שיתכן כי היה מקום לציין מפורשות כי הסרטון נשלח למתלונן על רקע תפקידו כקצין שב"ס. ועדיין, מקום בו הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן, לרבות בחלק הכללי, אין בהשמטה זו כדי לאיין את הקשר שבין זהות המתלונן לבין מעשה האיום. הדברים נכונים ביתר שאת בהתחשב בכך שהנאשם נמנע במכוון מלספק מניע אלטרנטיבי לביצוע העבירה, וכל שציין מפי סנגורו היה: "אין לנו דרך לתאר את הרקע ואני אומר את זה ממקום שברור לי שזה משאיר איזשהו עמימות מסוימת לדברים אבל אחרי כל מה שעברנו בסופו של יום זה הדבר הנכון לעשות". לאור האמור, בהינתן הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, יש לקבוע כי מתקיימת בענייננו הנסיבה המחמירה של איום כלפי עובד ציבור.

9. על הצורך להגן על עובדי הציבור עמד השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין ברע"פ 2019/11 אלי מיארה נ' מדינת ישראל (22.3.2011), פסקה ז':

"המטיל אימה על הזולת אין הזולת צריך לפשפש ביכולותיו העתידות של המאיים כדי לברר אם יש ממש באיומים; ועובדי הציבור אינם צריכים להיחשף לחריצת לשון קללות, חרופים וגידופים מכל בר בי רב, שיקנה לו חסינות בשל חופש הביטוי. לבתי המשפט תפקיד גם בהגנה על כבודם".

נוסף על כך הוכר בפסיקה הצורך לספק לעובדי הציבור סביבת עבודה בטוחה ולהחמיר עם אלו המבקשים להטיל עליהם מורא. ראו בהקשר זה דברי השופט (כתוארו אז) ס' גובראן ברע"פ 5940/06 גל נ' מדינת ישראל (18.12.2006):

"המבקש תקף עובד ציבור ואף איים על חייו, אך ורק בשל העובדה שהחלטותיו של עובד הציבור לא תאמו לאינטרסים האישיים שלו. מדובר בהתנהגות נלוזה כנגד עובד ציבור אשר מילא את תפקידו. הנני מצדיק אפוא את החלטת בית-המשפט המחוזי

להחמיר בעונשו של המבקש הן משום עברו הפלילי הכולל הרשעה בעבירה של תקיפת עובד ציבור, הן בשל האינטרס הציבורי הדורש, כי החוק יספק הגנה אפקטיבית על אנשי הציבור והן לאור הצורך החברתי, כי אלה האחרונים, יבצעו את תפקידם ללא כל מורא".

דברים ברוח דומה נאמרו גם על ידי השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 4565/13 אמון חאלד נ' מדינת ישראל, (4.11.2013), פסקה 9. הגם שהדברים נאמרו בקשר לעבירות אלימות המבוצעות כלפי עובדי ציבור, דומה שכוחם יפה גם לעבירות של אלימות מילולית:

"בית משפט זה כבר פסק בעבר כי מעבר לחומרה הכללית הנודעת לעבירות אלימות, הרי שלאלימות המכוונת כנגד עובדי ציבור נודעת חומרה מיוחדת, מאחר שהן פוגעות פגיעה אנושה גם בערך החברתי הנודע לתפקוד התקין של השירות הציבורי... עובדי הציבור "חשופים בצריח" - כמי שלא אחת נמצאים בחזית ההתמודדות עם מתן שירות לאנשים שיודעים אף הם קשיים. עובדי הציבור נדרשים להתגייס כל יום מחדש למתן שירות ולשם כך לגייס כוחות גוף ונפש. זהו הרקע לחקיקת עבירות מיוחדות שעניינן לא רק הגנה על שלמות גופם של עובדי הציבור, אלא גם הגנה על כבודם, לפחות במצבים שבהם הפגיעה היא פגיעה קשה בליבתו".

10. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, מצאתי שמידת הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית ביותר. הסרטון המאיים צולם כאמור בחצר ביתו של הנאשם. הסרטון כלל ירי של 8 כדורים באמצעות אקדח לעבר הקרקע, והוא נשלח למתלונן בצירוף הודעה מצמררת שאינה משתמעת לשתי פנים: "זכור שיש לך ילדים". המחשת האיום באמצעות סרטון אלים הכולל ירי באקדח ושליחתו בצירוף המלל המתייחס לילדי המתלונן יוצרים איום בוטה וחריג בחומרתו. הגם שמקומה של מטרת האיום "הספציפית" נפקדה מכתב האישום המתוקן, עדיין אין להתעלם ממטרת האיום ה"כללית" - הפעלת לחץ והטלת מורא על המתלונן על מנת שיקבל או ימנע מלקבל החלטות מסוימות במסגרת תפקידו כקצין שב"ס.

11. הצורך להגן על עובדי ציבור לא נותר כסיסמא ריקה מתוכן, ופעמים רבות הוא תורגם לנקיטה במדיניות ענישה מחמירה, בהשוואה לעבירות ולמעשים דומים שבוצעו כלפי אנשים מן היישוב. כך, בעוד שמתחם הענישה בעבירות איומים "רגילות" נע בין מאסר מותנה ושל"צ או קנס ועד למאסר בפועל לתקופה קצרה, הרי שבאיומים המופנים כלפי עובדי ציבור, ננקטת מדיניות ענישה הכוללת, ככלל, רכיב של מאסר בפועל.

12. אך לאחרונה הזדמן לי להתייחס למדיניות הענישה הנוהגת במסגרת שני גזרי דין שניתנו על ידי - האחד בת"פ (ראשל"צ) 49230-07-16 מדינת ישראל נ' פלונית (20.01.2019) והשני בת"פ (ראשל"צ) 21196-04-18 מדינת ישראל נ' בכר (27.12.2020), בשניהם קבעתי שכאשר מדובר באיומים שנועדו לזרוע פחד בקרבם של עובדים סוציאליים ובעלי תפקידים אחרים בשירותי הרווחה, ובפרט כאשר מדובר באיומים ברף חומרה גבוהה, יש לקבוע מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד ל- 9 חודשי מאסר בפועל עבור כל איום או

מסכת איומים שהופנו כלפי כל אחד מעובדי הציבור. ערעורים שהוגשו מטעם הנאשמים על גזרי דין אלו, נדחו על ידי בית המשפט המחוזי [עפ"ג (מרכז) 9257-03-19 פלונת נ' מדינת ישראל (4.6.2019) (לא פורסם) ועפ"ג (מרכז) 1015-07-20 בכר נ' מדינת ישראל (27.12.2020) (לא פורסם)].

מתחם ענישה זה נסמך, בין היתר, על פסקי הדין הבאים, שצוינו במסגרת גזרי הדין הנ"ל: רע"פ 8253/11 לורנס (רייז) נרייה נ' מדינת ישראל (4.12.2011); רע"פ 7398/15 ולדימיר רחמימוב נ' מדינת ישראל (6.11.2015); ת"פ (י-ם) 57362-11-11 מדינת ישראל נ' עובדיה לוי (15.10.2012); ת"פ (ראשל"צ) 14699-04-16 מדינת ישראל נ' פלדמן (12.11.2017); עפ"ג (מרכז) 1608-01-08 מוחמד עלאונה נ' מדינת ישראל (30.4.2008); ת"פ (ת"א) 33932-03-15 מדינת ישראל נ' מאיר מלכה (14.11.2017); עפ"ג (חי') 31668-08-17 צבח עדואן נ' מדינת ישראל (22.10.2018).

13. פסיקה המציגה מתחם ענישה דומה, בטווח של בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל הוגשה על ידי הסנגור, ואולם נראה כי מתחם ענישה זה אינו רלוונטי למקרה שלפניי, שניסבותיו חמורות מהדוגמאות שהובאו. כך, כלל המקרים שהובאו לעיל, לרבות אלו שהוצגו מטעם ההגנה, עוסקים באיומים מילוליים בלבד על עובדי ציבור, שבאף לא אחד מהם "הומחש" האיום או רצינות כוונתו של המאיים בדרך כלשהי, לא כל שכן באמצעות כלי נשק. בחלק אחר של המקרים מדובר היה במלים שנאמרו באופן ספונטני או בעידנא דריתחא ולא באופן מתוכנן. שוני נוסף טמון בתוכן האיום, שהיה לא אחת כוללני ולא קונקרטי, או שנאמר כחלק מרצף של קללות וגידופים. בהקשר זה אציין שבאיום בפגיעה בילדיו של עובד הציבור, כפי שעשה הנאשם במקרה שלפנינו, יש משום חציית קו אדום, בהיותו סיוט של כל הורה לילדים.

בשל נסיבות חמורות אלו, ביקשה המאשימה בטיעוניה לקבוע מתחם ענישה מחמיר אף יותר מהמתחם המקובל בעבירות של איומים על עובדי ציבור, ולהעמידו על בין 12 ל-24 חודשי מאסר, זאת בהסתמך על שני פסקי דין אליהם הפנתה:

א. רע"פ 1293/08 קורניק נ' מדינת ישראל (25.6.2008), במסגרתו אישר בית המשפט העליון עונש עיקרי של 12 חודשי מאסר בפועל לנאשם שאיים לרצוח את בת זוגו. הואיל ובשונה מענייננו מדובר באיום מילולי בלבד, אזי ניתן להתרשם מחומרתו של העונש, קל וחומר כאשר מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי. מאידך גיסא, יש לתת את הדעת לכך שמדובר באיומים בתוך המשפחה, שאז שיקולי הענישה והערכים המוגנים שונים. עוד יש לתת את הדעת לכך שפסק הדין ניתן לפני תיקון 113, ועל כן הוא אינו כולל התייחסות למתחם הענישה.

ב. עפ"ג (מרכז) 261-01-14 מדינת ישראל נ' צברי (7.5.2014), שעוסק בנאשם שהורשע בכך שאיים על עובדי בנק בכך שהגיע לבנק כשהוא מצויד בבקבוקי דלק, מצית וסמרטוטים והורה להם לעזוב את המקום כי הוא עומד לשרוף את המקום ואת עצמו תוך שהחל לשפוך את הדלק על הרצפה. במקרה זה נקבע מתחם ענישה שבין 12 חודשי מאסר ל-24 חודשים, בנסיבות בעלות קווי דמיון לענייננו במובן של המחשת האיום. מנגד אין חולק על כך שמדובר במקרה שניסבותיו חמורות

מהמקרה שלפנינו.

על אף ששתי הדוגמאות שונות מהמקרה הנדון, ועל אף שיש בהן היבטים חמורים מהמקרה שלפנינו, הרי שמעשיו של הנאשם חמורים מהן במספר מובנים: שימוש באקדח להמחשת האיום ואיום בפגיעה בילדיו של קצין המודיעין.

14. לאור האמור, בהינתן מדיניות הענישה הנוהגת במקרים קלים מענייננו, בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם, כמו גם בהיבטים המחמירים של נסיבות ביצוע העבירה במקרה שלפניי כמפורט לעיל, מצאתי לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר.

קביעת עונשו של הנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

15. נקודות הזכות העומדות לנאשם הן רבות. הנאשם כבן 26, עברו הפלילי נקי, הוא נשוי ואב לפעוטה המתמודדת עם מחלה. הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות, הביע חרטה על מעשיו וחסך זמן שיפוטי ואת הצורך להעיד עדים רבים. נתון משמעותי נוסף הוא שהנאשם נתון במעצר החל מחודש ספטמבר 2020, ועד חודש מרץ 2021 שהה בהפרדה ארצית, בתנאי מעצר מכבידים וקשים.

בהינתן כל האמור, מצאתי למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה שנקבע.

16. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 10 חודשי מאסר בפועל, שמניינם החל מיום מעצרו של הנאשם ביום 2.9.2020.

ב. מאסר למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירת איומים.

ג. פיצוי בסך 1,500 ₪ למתלונן (ע"ת 1 בכתב האישום). הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 16.5.2021, ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים אותם תעביר המאשימה למזכירות בית המשפט בתוך 7 ימים.

בהינתן שאין מדובר בעבירה "כלכלית", כמו גם למשך המאסר אותו עתיד הנאשם לרצות, לא מצאתי להטיל עליו לשלם קנס כספי.

17. ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

18. כסף שהופקד על ידי הנאשם במסגרת תיק זה או אחד מתיקי המעצר הקשורים אליו, ולא חולט, יושב לנאשם,

בהעדר מניעה חוקית אחרת, לרבות עיקול.

19. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשפ"א, 04 אפריל 2021, במעמד הצדדים.